

PO STOPÁCH EPIDEMIE BŘIŠNÍHO TYFU V ALBERTOVSKÉ MENZE PŘED 97 LETY

Významný český psychiatr prof. Vladimír Vondráček (1895–1978) ve svých memoárech „Lékař vzpomíná“ popisuje epidemii břišního tyfu, která vypukla v létě 1922 mezi studenty a lékaři pražských vysokých škol, kteří navštěvovali menzu ve Studentském domově na Albertově. Hospitalizováno muselo být několik desítek osob, několik lékařů i čerstvých absolventů zemřelo. Vondráček, který byl zřejmě o události dobře osobně informován, uvádí – ovšem bez odkazu na zdroje informací – že příčinou byl salát dodaný ze sousední klášterní zahrady alžbětinek, který byl zaléván vodou kontaminovanou výkaly.

Po stopách této události se vydala mladá historička lékařství MUDr. Tereza Kopecká, aby Vondráčkovu zprávu konfrontovala s dobovými prameny a pokusila se ji blíže rekonstruovat, a závěry svého šetření publikovala v Časopise lékařů českých. Pro dnešního hygienika se jedná skoro o dobrodružné čtení, při kterém si udělá

obrázek o práci svých předchůdců, výskytu tyfu v Praze, tehdejších protiepidemických předpisech, úloze tisku (jako hlavního tehdejšího média) a v neposlední řadě i osobním tragickém příběhu jedné z obětí.

Nejpravděpodobnější příčinou byla zálivka salátu vodou z fekálně těžce znečištěného Botiče, který tekł nedaleko, méně pravděpodobně pak voda z klášterní studny či jiné veřejné studny v okolí kláštera. Asi nejvíce zajímavý na celém příběhu mi přišel nejasný způsob, jakým o epidemii informovaly úřady a tisk. Důvody tohoto „mlžení“ se však autorce, v jinak vynikajícím článku, odkrýt nepodařilo.

Kopecká T. Břišní tyfus v albertovské menze. Čas Lék Čes 2018; 157(8): 432-8.

František Kožíšek